

รายงานผลการเข้ารับการฝึกอบรม

ชื่อโครงการฝึกอบรม : ประชุมคณะดำเนินงานโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) จังหวัดปราจีนบุรี

วันที่เข้ารับการฝึกอบรม : วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สถานที่ : ห้องประชุม ๔๐๓ (ทวารวดี) ชั้น ๔ ศูนย์ราชการจังหวัดปราจีนบุรี

จัดโดย : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปราจีนบุรี

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม : นายไพบุลย์ จันทะอุทัย ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินปราจีนบุรี

ความรู้ที่ได้รับจากการอบรม :

จังหวัดปราจีนบุรีดำเนินงานตามโครงการเมืองสมุนไพร ดังนี้ สร้างกลไกการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วน พัฒนาระบบสารสนเทศที่รองรับการพัฒนาเมืองสมุนไพร ส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการวัตถุดิบสมุนไพรที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และบริการจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักและไว้วางใจในหมู่ผู้บริโภคของกลุ่มเป้าหมาย (Branding) และสร้างตลาดการค้า (Marketing) ของ เมืองสมุนไพร ส่งเสริมการใช้สมุนไพรและบริการในวิถีชีวิต เชื่อมโยงกับการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลาง สุขภาพ(Medical Hub) มีมูลค่าร้อยละการใช้ยาสมุนไพรเพิ่มขึ้น จังหวัดปราจีนบุรีมีข้อมูลพื้นฐาน Herbal City กล่าวคือเป็นจังหวัดนำร่องที่มีโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เป็นจังหวัดที่มีโรงงาน GMP ผลิตยาแผนไทย ที่ได้มาตรฐาน มีการจัดสร้างศูนย์การเรียนรู้บางเดชะ ในการสร้าง แหล่งฝึกอบรม ศูนย์แสดงผลิตภัณฑ์ สมุนไพร การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เรือนหอมพร ตลาดนัดชุมชน และนอกจากนี้มีการจัดทำสวนเกษตรอินทรีย์ Herbal City ที่หาดยาง จะสามารถเป็น Wellness city ต่อขยายกับพื้นที่บางเดชะ ซึ่งเป็นไปตามผลสำเร็จ ระยะสั้น (small success) ดังในตารางต่อไปนี้ และนอกจากนี้ การดำเนินงานเมืองสมุนไพร จังหวัดส่วนขยาย จังหวัดจันทบุรีได้สร้างกลไกและ ดำเนินการตามมาตรการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพร ๔ มาตรการคือสร้างความเข้มแข็งของการบริหารและ นโยบายของรัฐบาลเพื่อการขับเคลื่อนพื้นที่ฐานรากอย่างยั่งยืน พัฒนาคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรยกระดับมูลค่า ผลผลิตให้กับเกษตรกร มาตรการขยายช่องทางการใช้ประโยชน์เพิ่มมูลค่าและการตลาด(Non-Therapeutic และมาตรการส่งเสริมการใช้สมุนไพรในระบบบริการสุขภาพ(Therapeutics) ซึ่งเป็นไปตามผลสำเร็จระยะสั้น (small success)

เมืองสมุนไพร (Herbal City) ที่ปราจีนบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบในการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจร สร้างประโยชน์ทั้งด้านสุขภาพและเศรษฐกิจต่อชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรนั้นว่ามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทย การพัฒนาเมืองสมุนไพรสามารถช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับสมุนไพรไทย และส่งเสริมอาชีพสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัด ก้าวต่อไปคือ ได้ตั้งเป้าหมายการให้บริการของโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรในฐานะที่เป็นองค์กรต้นแบบของการพัฒนาสมุนไพรของประเทศ โดยต้องการผลักดันให้จังหวัดปราจีนบุรี เป็นจุดหมายของการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยครบวงจร ตั้งแต่ต้นทางวัตถุดิบ เกษตรอินทรีย์ จนถึงการให้บริการที่มีมาตรฐาน

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มิใช่เพียงแค่ให้บริการเท่านั้น แต่ยังมีกรอบและให้ความรู้ด้านสมุนไพรแก่ประชาชนทั่วไปด้วย สร้างงานและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ความสำเร็จประการหนึ่งคือการสร้างแบรนด์ “อภัยภูเบศร” ให้ทั่วโลกได้รู้จัก ยกกระดับจาก Local Brand สู่ Global Brand รวมทั้งทำให้ทุกคนได้รู้จักปราจีนบุรีในชื่อ “เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ” จนเป็นหนึ่งในจุดมุ่งหมายของนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลก

เป้าหมาย

๑. ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาด ทั้งในและต่างประเทศ
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล
๓. ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
๔. สร้างความเข้มแข็งของการบริหารนโยบายภาครัฐ ท้องถิ่น และประชาชน เพื่อการพัฒนาสมุนไพรอย่างยั่งยืน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ขาดการสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณอย่างทั่วถึง จึงขอให้ผู้บริหารให้การสนับสนุนการดำเนินงานเมืองสมุนไพรให้ครอบคลุมทุกจังหวัด เพิ่มการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในเขตสุขภาพ ควร ร่วมกันวิเคราะห์และวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ทำความเข้าใจระบบและหน้าที่ความรับผิดชอบขอบเขต งาน โดยเน้นการเป็นเจ้าของงานร่วมของหน่วยงานองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกสมุนไพร เพิ่มขึ้นและจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในภาพเขตที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมทั้งต้นทาง กลางทาง และ ปลายทาง ทั้งนี้กลไกในการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรต้องอาศัยพลังจากส่วนราชการ ภาควิชา ภาครัฐ ภาครัฐ ภาครัฐ เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้

ข้อเสนอแนะ

๑. กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกควรมีการผลักดันงบประมาณและระเบียบในการ ดำเนินงานโครงการเมืองสมุนไพรให้มีความชัดเจน และครอบคลุม
๒. เสนอให้มีการจัดการงาน herbal city แบบองค์รวม และจัดกิจกรรมทัวร์สุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยว เนื่องจากการดำเนินโครงการเมืองสมุนไพร โดยเฉพาะจังหวัดปราจีนบุรี เป็นนโยบายตามแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ควรคำนึงถึงว่าพื้นที่และประชาชนได้รับผลกระทบอย่างไร ส่วนของภาครัฐจะช่วยให้สอดคล้องกับแผนไทยให้ประชาชนได้ประโยชน์อย่างแท้จริง

นวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่าง

๑. Re branding ผลิตภัณฑ์หม้อพื้นบ้าน เพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับหม้อพื้นบ้านและนำเข้าสู่ OTOP ของ จังหวัดปราจีนบุรี
๒. การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่หลากหลาย เช่นผลิตภัณฑ์สมุนไพรในรูปแบบ ยาอม ยาขง สเปรย์ เป็นต้น